

Tiltalte vil i princippet kunne spekulere i at udeblive og derefter begære sagen genoptaget for at få afgørelsen og strafafsoningen udsat. Det er dog ikke vurderingen, at det i praksis vil ske i noget videre omfang.

Hvis domfældte udebliver også under den genoptagne domsforhandling, står den første dom fast og kan ikke genoptages på ny. For at det ikke skal blive nødvendigt at genoptage sagen i tilfælde, hvor den domfældte accepterer selve domfældelsen, men mener at straffen er for hård, foreslås, at domfældte ved siden af adgangen til at kræve sagen genoptaget også skal kunne anke til formildelse. I tilfælde, hvor domfældte ønsker at blive frifundet, må det imidlertid ske ved genoptagelse, ikke anke.

Adhæsiionsprocessen

Advokatrådet, Rigsadvokaturen og Dommerforeningen har drøftet de gældende regler for at forfølge erstatningskrav i forbindelse med straffesager og finder, at der består et behov for ændre de eksisterende regler med henblik på at give de erstatningssøgende en mere fleksibel adgang til at forfølge deres krav. Med de nugældende regler i retsplejelovens kapitel 89 henvises erstatningssøgende ofte til at anlægge civil søgsmål, fordi erstatningspåstanden ikke kan afgøres på det grundlag, som foreligger under straffesagen, eller fordi udfaldet af straffesagen ikke »går i samme retning« som erstatningssagen. Resultatet bliver ofte, at erstatningssøgende opgiver sit erstatningskrav. I det omfang erstatningssøgende fortsætter forfølgelsen af erstatningskravet, vil det ofte føre til et civil søgsmål med delvis gentagelse af den under straffesagen gennemførte bevisførelse til følge.

Kritikken af adhæsiionsprocessen er bl.a. kommet til udtryk i dommer Peter Gardes artikel »Adhæsiionsprocessens brister« i Ugeskrift for Retsvæsen 1998.B31ff og i dommer Tinne Thomassens artikel »Erstatningsprocessen i straffesager - et godt tilbud eller blålys« i Lov og Ret fra september 1999.

Arbejdsgruppen har drøftet de spørgsmål, som i dag kan give anledning til særlige problemer. Opgaven med at reformere adhæsiionsprocessen er imidlertid af så kompleks karakter, at arbejdsgruppen anbefaler et egentligt udvalgsarbejde med henblik på at reformere adhæsiionsprocessen. I dette oplæg vil arbejdsgruppen alene påpe-

ge problemerne og foreslå, at de gøres til genstand for nærmere overvejelse.

1. Ophævelse af ensretningsprincippet.

Efter de gældende regler i retsplejelovens kapitel 89 kan erstatningsspørgsmålet kun afgøres i forbindelse med straffesagen, såfremt afgørelsen »går i samme retning« som afgørelsen i straffesagen. Imidlertid er der sager, hvor erstatningsspørgsmålet kunne afgøres på det foreliggende grundlag, men hvor det ikke sker, da afgørelsen ikke falder ud til samme side som straffespørgsmålet. Muligheden foreligger f.eks. i sager, hvor domfældelse for tiltalen i straffesagen forudsætter, at tiltalte har handlet forsætligt og dette ikke kan bevises, men hvor det efter bevisførelsen må lægges til grund, at tiltalte har handlet culpøst. På samme måde vil der i straffesager, hvor strafansvaret er objektivt, mens erstatningsansvaret bygger på et culpaansvar, kunne ske domfældelse i straffesagen, mens der vil kunne ske frifindelse for så vidt angår erstatningsspørgsmålet. I disse tilfælde vil det være en lettelse for sagens parter, at de ikke skal gennemføre yderligere en retssag, og ressourcebesparende, hvis dommeren kan afgøre både straffesag og erstatningssag på én gang.

Færdselslovens § 111 hjemler adgang til at afgøre erstatningspåstanden under straffesagen, selv om straf ikke pålægges.

2. Mulighed for, at retten kan afgøre erstatningsspørgsmålet, enten før eller efter, at spørgsmålet om straf afgøres.

Efter reglerne i retsplejelovens kapitel 89 kan erstatningssagen kun afgøres samtidig med straffesagen og hverken før eller efter straffesagens afgørelse. Efter færdselslovens § 112, stk. 1, kan påkendelse af erstatningsspørgsmålet ske enten før eller efter straffesagens afgørelse, hvilket ikke har givet anledning til særlige problemer i praksis.

Muligheden for at få et borgerligt krav afgjort før, i forbindelse med eller efter afgørelsen af straffesagen bør begrænses til at omfatte krav, for hvilke der er rejst tiltale. Sigtelser, der frafaldes af anklagemyndigheden, bør ikke give en erstatningssøgende mulighed for at få udsat erstatningsspørgsmålet til fortsat behandling.

Hvis anklagemyndigheden vælger at frafalde sigtelse for så vidt angår en del af et forhold under sagens behandling i retten med henblik på, at